

การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น
ของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง
อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

Applying ethical principles to enhance political awareness regarding the local
elections of the residents in San Pa Mueang Subdistrict, Mueang District,
Phayao Province

พระณัฐนันท์ อภินันโท (อินตา)

สมยศ ปัญญามาก

พระเมธีวชิรคุณ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

E-mail: somyot.pan@mcu.ac.th

Received: 22 August 2024; Revised: 31 December 2024; Accepted: 29 December 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 3) เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักพลธรรมาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นการวิจัยผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวนประชากร 2,926 คน ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คนจากสูตรของทาร์ยามาเน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย $\bar{X}=3.94$ 2) การเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้ง 5 ตัวแปร 3) การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามหลักพล 4 คือ (1) เป็นพลังหรือกำลังที่เกิดจากปัญญา จากความรู้ ความเข้าใจ (2) เป็นพลังที่เกิดขึ้นเพราะความเพียร ความอดุสาหะ วิริยะ (3) มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำผิดศีลธรรมอันดี และ (4) มีลักษณะที่ตั้งใจในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมา; การรับรู้ทางการเมือง; การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

This research article has the objective 1) To study the political perception of the people in San Pa Muang Subdistrict. Mueang Phayao District, Phayao Province 2) To compare the political perception of people in San Pa Muang Subdistrict. Mueang Phayao District, Phayao Province 3) To present the application of the principles of physical education to promote political awareness of the people in San Pa Muang Subdistrict. Mueang Phayao District, Phayao Province, is a combined research method, including quantitative research. and qualitative research with a population of 2,926 people, resulting in a sample population of 352 people from Taro Yamane's formula. There were 20 key informants or people. The tools used were: Questionnaires and in-depth interviews The research results found that 1.Level of political awareness of people in San Pa Muang Subdistrict Mueang Phayao District, Phayao Province, in all 4 areas, overall the average is at a very satisfactory level. Average sum $\bar{X}=3.94$ 2. Comparison of political perception of people in San Pa Muang Subdistrict. Mueang Phayao District, Phayao Province according to personal factors including gender, age, education level, occupation and income were not different. At the statistical significance level of 0.05, therefore, the hypotheses set for all 5 variables were rejected. 3. Application of the principles of Phala Dhamma to promote political awareness of the people in San Pa Muang Subdistrict. Muang Phayao District, Phayao Province, according to the 4 physical principles: 1) is power or strength that comes from wisdom, from knowledge and understanding 2) is power that comes from perseverance, perseverance, and perseverance 3) is honest and honest in one's work Have conduct that does not violate good morals, and 4) have a characteristic that intends to search for information about social and political problems occurring at both the national and international levels.

Keywords: Application of Phaladhamma principles; political awareness; local elections

1. บทนำ

ในสภาพของการพัฒนาทางการเมืองไปสู่ระบบประชาธิปไตยในหลายประเทศมักประสบอุปสรรคและปัญหาที่ไม่แตกต่างกันนัก ซึ่งมักจะเกิดจากปัญหาทางด้านโครงสร้าง และสถาบันทางการเมืองยังไม่เข้มแข็งพอ อันเนื่องมาจากการไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาพสังคม และวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆทำให้ระบบการเมืองไร้เสถียรภาพขาดความต่อเนื่องรัฐสภาอ่อนแอพรรคการเมืองขาดพื้นฐานของประชาชนรองรับมีการใช้ความรุนแรงและวิธีการนอกกฎเกณฑ์ของระบอบประชาธิปไตยฝ่ายทหารมักเข้าแทรกแซงทางการเมืองทางตรงและทางอ้อม ปัญหาต่างๆเหล่านี้เมื่อพิจารณาปัญหาพื้นฐานที่สำคัญจะพบว่าสาเหตุที่ไม่เอื้ออำนวยต่อ

การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยก็คือการที่ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมการเมืองนั้นมีวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) ที่มีผลให้เกิดทัศนคติความเชื่อและค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยกล่าวคือการพัฒนาการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยนอกจากจะมีสถาบันประชาธิปไตยที่เป็นทางการเช่นการเลือกการใช้การให้สิทธิเลือกตั้งพรรคการเมืองยังต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับระบบการเมืองนั้นด้วย ส่วนนักการเมืองนั้นต้องเข้ามาบริหารบ้านเมืองในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่ได้เลือกตนมาเป็น “ผู้แทน” เพื่อเป็นปากเป็นเสียงแทนตนในการบริหารบ้านเมือง ซึ่งเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยพื้นฐานที่สุด ในบรรดานักการเมืองทั้งหลายนั้น ในระดับท้องถิ่นก็มีความสำคัญมาก เพราะถือเป็นระดับรากหญ้า (Grassroots) เป็นรากฐานของสังคมเปรียบเหมือนรากแก้วของต้นประเทศชาติ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2565)

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการทางการเมืองเพราะเป็นที่มาของความชอบธรรมในการปกครอง และเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารที่ตนเองเลือกเข้าไปการเลือกตั้งจึงกลายเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องจัดให้มีขึ้นในทุกระดับของประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยการที่ประชาชนจะได้ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพหรือเป็นตัวแทนของตนเองได้อย่างแท้จริงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการที่ประชาชนจะสามารถตัดสินใจเลือกบุคคลที่มีความสามารถเข้าไปทำหน้าที่ตามความต้องการของตนเองได้หรือไม่ และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นการตัดสินใจของประชาชนที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างอิสระเสรีเพียงใด ทั้งนี้เพราะในสภาพความเป็นจริงนั้น การไปใช้สิทธิออกเสียง ลงคะแนนเป็นเพียงผลพวงขั้นสุดท้ายของกระบวนการทางการเมืองของสังคมนั้น อย่างไรก็ตามการที่จะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการเช่นนี้ได้ จะต้องมีการมีปัจจัยและองค์ประกอบอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก (วรศักดิ์ อรรถนิธ, 2544)

การรับรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นหลักการสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือ และจุดมุ่งหมาย กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างอิสระ โดยการร่วมทำ ร่วมดูแลและร่วมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในแง่ของการมีทักษะความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการรับผิดชอบดูแลตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนในที่สุด (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2554) ปัจจุบันกระแสการรับรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองกำลังตื่นตัวค่อนข้างสูงโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเมืองของภาคประชาชนที่ต้องการเห็นการเมืองและสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น เอื้อประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสและสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเท่าเทียม การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมคิดร่วมทำในสิ่งที่มีผลกระทบต่อชุมชนเนื่องจากการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยมีจุดเริ่มต้นของการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นทุกระดับ ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น (ธีรยุทธ บุญมี, 2556)

จังหวัดพะเยา เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ประสบปัญหาท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองเรื่องสีเสื้อ ในช่วงก่อนรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557) จังหวัดพะเยามักจะถูกเหมารวมว่าเป็นพื้นที่สีแดง

เนื่องด้วยเหตุผลของที่ตั้งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและภาพข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น การต่อต้านการมาเยือนของกลุ่มตรงข้ามทางการเมืองของกลุ่มเสื้อแดง การเรียกร้องขอมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้งของกลุ่มเสื้อแดง การจัดงานวันเกิดให้อดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร โดยกลุ่มเสื้อแดง การเปิดหมู่บ้านแดงพะเยา จำนวน 13 หมู่บ้าน การประกาศเป็นอำเภอแดงที่แรกของประเทศไทย และการเสนอให้มีการจัดตั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนล้านนาแยกออกมาจากประเทศไทยโดยกลุ่มแดงพะเยา เป็นต้น จังหวัดพะเยายังมีภาพลักษณ์ทางการเมืองในอีกมุมหนึ่ง คือ ภาพของการประนีประนอมระหว่างเสื้อเหลืองและเสื้อแดง เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างเสื้อเหลืองและเสื้อแดงที่กลายมาเป็น “พะเยาโมเดล” ว่าด้วยความปรองดองระหว่างสี การร่วมใจกันของเสื้อเหลืองและเสื้อแดงในการคัดค้านการแบ่งแยกประเทศ (สันติท กรณี, 2566)

การรับรู้ทางการเมือง และการเลือกตั้งนั้น มีความสำคัญมากในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อให้การเลือกตั้งบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของระบอบการปกครองจึงต้องมีการปฏิรูประบบการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในปัจจุบันการซื้อเสียงยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นไปไม่ได้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดการกับปัญหาการซื้อเสียงเพียงลำพังเนื่องจากปัญหาการซื้อเสียงเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากทั้งนักการเมืองและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (สมบัติ จันทรวงศ์, 2530) ซึ่งในการพัฒนาทางการเมืองจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญเบื้องต้นต่อประชาชนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นมาความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ความเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองในที่นี้ หมายถึงการกระทำร่วมกันของประชาชนที่เห็นเป็นพฤติกรรมร่วมกันอย่างชัดเจน การจะสร้างระบบความเชื่อร่วมกันจนเกิดความเห็นสาธารณะร่วมกันต่อประเด็นทางการเมืองได้นั้น จะต้องสร้างระบบการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ระบบการเรียนรู้เป็นกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ต้องการขึ้นมาได้

จะเห็นว่า “การพัฒนาการเมือง” ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้นั้น เป็นหน้าที่ที่รัฐต้องจัดทำแผนขึ้น แม้ว่าปัจจุบันแผนพัฒนาการเมืองยังไม่มีรูปร่างชัดเจน แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วเนื้อหาของการพัฒนาการเมืองปรากฏอยู่หลายที่ทั้งจากที่รัฐบาลแถลงไว้ต่อสภาเมื่อเข้ามาบริหารประเทศทั้งในรูปของหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา หรือแม้แต่เนื้อหาของนโยบายที่พรรคการเมืองต่าง ๆ กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมือง และส่งเสริมประชาธิปไตย ตลอดจนการมีหลักสูตรให้มีการศึกษาทางการเมืองแก่สมาชิกพรรครวมถึงการให้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญในหลาย ๆ โอกาสโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วไปมักครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศไปพร้อมกัน ได้แก่ ความอ่อนแอของสถาบันการเมือง การพัฒนาสถาบันการเมืองเป็นภารกิจที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน สถาบันการเมืองที่ไม่เข้มแข็งอาจไม่สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและปกครองด้วยหลักการประชาธิปไตยได้เต็มที่ ทศนคติและความเชื่อทางการเมืองที่ไม่เหมาะสม สังคมและวัฒนธรรมที่ไม่สนับสนุนการปกครองประชาธิปไตย อาจทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการเมืองได้ หรือมีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมกับหลักการประชาธิปไตย ขาดการศึกษาและการอุดมสมบูรณ์ของประชาชน ประชาชนที่ขาดการศึกษาหรือแข็งแรงอาจไม่สามารถรับรู้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการเลือกตั้งได้เต็มที่ บริบทประวัติศาสตร์และการเมืองที่ซับซ้อน ประวัติศาสตร์การปกครองและการเมืองที่ซับซ้อนอาจสร้างความซับซ้อนในกระบวนการเลือกตั้งและการปกครอง ทำให้ประชาชนยากที่จะเข้าใจและมี

ส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอำนาจ: การแทรกแซงของกลุ่มผู้มีอำนาจ เช่น กลุ่มทหารหรือผู้ครอบครองอาจทำให้กระบวนการเลือกตั้งและการปกครองถูกเสียหาย และอาจเกิดความไม่เสถียรภาพในการปกครอง ความไม่เสถียรของระบบทางเศรษฐกิจ: ความไม่เสถียรของระบบเศรษฐกิจสามารถส่งผลกระทบต่อสภาพการเมืองได้ การเศรษฐกิจที่ไม่เป็นสมดุอาจทำให้มีประชาชนที่ยากจนและไม่มีโอกาสเข้าร่วมการเมือง การอิทธิพลจากกลุ่มผู้สนับสนุน: กลุ่มผู้สนับสนุนที่มีอิทธิพลต่อระบบการเมืองอาจส่งผลให้มีการแกว่งขาดในการตัดสินใจทางการเมือง และการขาดการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูล: ปัญหาในการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลสามารถทำให้ประชาชนไม่สามารถรับรู้หรือเข้าใจข้อมูลทางการเมืองได้อย่างถูกต้องและเพียงพอ

ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยมักมีลักษณะที่คล้ายกัน และมาจากหลายปัจจัย เช่น ความอ่อนแอของสถาบันการเมือง ทศนคติและวัฒนธรรมที่ไม่สนับสนุน การขาดการศึกษาและการอุดมสมบูรณ์ การแทรกแซงจากกลุ่มผู้มีอำนาจ ความไม่เสถียรของระบบทางเศรษฐกิจ และการขาดการสื่อสาร การแก้ไขปัญหานี้ต้องเริ่มจากการสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งสำหรับสถาบันการเมืองและการปกครอง พร้อมทั้งส่งเสริมการศึกษาและการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ผู้ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงความสนใจที่ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพลธรรมาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในด้านความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นอย่างไร เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร และเมื่อประยุกต์ใช้หลักพล 4 ในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน สามารถเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และนักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้ที่สนใจ นำผลการวิจัยไปใช้ในการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
- 3) เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้หลักพลธรรมาเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1) เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2) การวิจัยเชิงปริมาณ

(1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 1 ตำบล 8 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,926 คน

(2) กลุ่มตัวอย่าง ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นจำนวนเต็มได้ประชากรจำนวน 352 คน โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโรยามาเน (Yamane, 1973, อ้างอิงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2546)

(3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม

(4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) ขอนหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตศึกษา 2) เดินทางไปแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง และขอให้กลุ่มตัวอย่างส่งข้อมูลกลับมายังผู้วิจัย 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

(5) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และร้อยละ (percentage) 2. วิเคราะห์การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด 3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิเคราะห์ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Statistic) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.42-43)

3) การวิจัยเชิงคุณภาพ

(1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันปาม่วง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 3 นักการเมืองท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันปาม่วง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 4 นักรัฐศาสตร์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันปาม่วง จำนวน 2 รูปหรือคน และกลุ่มที่ 5 นักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันปาม่วง จำนวน 2 รูปหรือคน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะลึกเสริมผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ 2. การสร้าง และหาคคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

(3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 1. นำหนังสือจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยาถึงผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ 2. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมายพบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย และแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3. กำหนดนัดหมายวันเวลาที่ จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัว และเตรียมเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

หลัก และบุคคลอื่นๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ทำการสังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์ โดยการหาความเชื่อมโยงระหว่างกันของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็น แล้วสร้างข้อสรุปแบบแผนความสัมพันธ์ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

(4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์โครงสร้างสรุปแบบอุปนัย (Inductive Approach) และการตีความ (Interpretation) จากปรากฏการณ์ในพื้นที่ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายการประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.94 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.98 รองลงมา ได้แก่ ด้านกลุ่ม หรือพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.95 ด้านอิทธิพลของการสื่อสารมวลชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.94 และด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.87 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.87 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีการศึกษาสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดีและมีความซื่อสัตย์ เป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.97 เท่ากัน รองลงมา ได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่เป็นบุคคลที่นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น และเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้ และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีความใกล้ชิดประชาชนและพึ่งพาได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่เท่ากัน คือ ($\bar{X}$) = 3.91 และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่ออกพบปะประชาชนสม่ำเสมอและมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.76 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

2) ด้านกลุ่ม หรือพรรคการเมือง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.95 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีนโยบายกลุ่มหรือ พรรคการเมืองที่ชัดเจนและให้ประโยชน์กับประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.97 เท่ากัน รองลงมา ได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีนโยบายกลุ่มหรือ พรรคการเมืองด้านการส่งเสริมอาชีพและรายได้ และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่กลุ่มหรือ พรรคการเมืองเคยบริหารงานหรือเคยได้รับเลือกมาก่อนและทำประโยชน์ให้กับประชาชนได้จริง อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่เท่ากัน คือ ($\bar{X}$) = 3.96 และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่กลุ่มหรือ พรรคการเมืองที่ท่านชื่นชอบหัวหน้าพรรคหรือ หัวหน้ากลุ่มการเมือง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.93 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

3) **ด้านอิทธิพลของการสื่อสารมวลชน** โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.95 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านตามข้อมูลที่ได้รับจากหัวหน้างาน หรือผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.98 รองลงมา ได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านตามที่มีอิทธิพลในพื้นที่บ่ออกมา หรือตามคำแนะนำของหัวหน้าคณะ หรือผู้นำชุมชนหรือผู้ที่เคารพนับถือแนะนำมา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.97 เท่ากัน และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านตามข้อมูลที่ได้รับจากเพื่อนที่ทำงาน หรือสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.95 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

4) **ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง** โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.89 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่เห็นจากการติดตั้งโปสเตอร์ขนาดใหญ่ตามสถานที่สำคัญทั่วชุมชน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.97 รองลงมา ได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านจากการใช้สื่อใหม่ในการรณรงค์หาเสียง (เฟสบุ๊ก, ไลน์, อินเทอร์เน็ต, โซเชียล) และมีท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่เข้ามาพูดคุยทำความเข้าใจความสนทนากับทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่เท่ากัน คือ ($\bar{X}$) = 3.91 และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีคัทเออร์ตที่โดดเด่น และมีการแจกแผ่นพับ หรือใบปลิว อย่างทั่วถึง และท่านตัดสินใจเลือกผู้แทนของท่านที่มีข่าวปรากฏในสื่อมวลชนตลอดการเลือกตั้ง และการเปิดเวทีปราศรัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.82 เท่ากัน เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แสดงด้วยค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และ ค่าเอฟ (f-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลทำให้การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้ง 5 ตัวแปร

3. การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นข้อมูลที่ใช้แนวทางในการตัดสินใจของประชาชนในการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 20 คน

ได้แก่ 1) ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 8 คน 2) กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง จำนวน 4 คน 3) นักการเมืองท้องถิ่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง จำนวน 4 คน 4) นักรัฐศาสตร์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง จำนวน 2 รูปหรือคน และ 5) นักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง จำนวน 2 รูปหรือคน สรุปได้ดังนี้

1) ปัญญาพละ (กำลังความรู้หรือความฉลาด) พลังหรือกำลังที่เกิดจากปัญญา จากความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความรู้คืออำนาจ ความรู้คือ พลัง ฉะนั้น ความสามารถในการคิดในการทำ ทำให้เกิดพลัง ปัญญาทำให้เกิดพลัง เป็นการทำงานด้วยความรู้หรือปัญญา ความคิดความเข้าใจที่ชัดเจน แยกได้ว่าอะไรคืออะไร รู้ถึงคุณและโทษ สิ่งไหนมีประโยชน์ มิใช่ประโยชน์ ที่ผู้นำจะต้องนำมาใช้ในการบริหารตนเอง บริหารคน และบริหารงานให้ดำเนินไปได้เป็นปกติ ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ โดยปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาวะเหตุการณ์ ธรรมชาติ ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ต่อชุมชนให้มากที่สุด

2. วิริยพละ (กำลังแห่งความเพียร) กำลังความเพียรหรือความขยัน คนมีความขยันต้องมีกำลังใจเข้มแข็ง อาจกล่าวได้ว่าวิริยพละก็คือกำลังใจนั่นเอง กำลังใจต้องมากคู่กับกำลังปัญญาเสมอ นักการเมืองที่มีกำลังปัญญาแต่ขาดกำลังใจ มักถือนโยบายหลบลภัยหนีปัญหา ประชาชนก็เบือนหน้าหนีการเมืองที่เอาแต่หลบลภัยหนีปัญหา นักการเมืองที่ดีต้องเป็นคนกล้าตัดสินใจ กล้าได้กล้าเสีย ไม่กลัวความยากลำบากที่รอคอยอยู่เบื้องหน้า วิริยพละ (กำลังแห่งความเพียร) จึงเป็นพลังที่เกิดขึ้นเพราะความเพียร เพราะความอดุสาหะ วิริยะ มานะ บากบั่น อดทน ของนักการเมืองที่พยายามทำให้เกิดพลังเหล่านั้นขึ้นมา

3. อนุวัชชพละ (กำลังงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต) มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน ไม่ประพฤติปฏิบัติไปในทางเสื่อมเสีย เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำผิดศีลธรรมอันดี ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ผิดกฎหมาย และไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อยระเปียบ กฎหมาย เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำผิดศีลธรรมอันดี ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ผิดกฎหมาย และไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อยระเปียบ กฎหมาย อย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำผิดศีลธรรมอันดี ถือปฏิบัติตามกฎหมายข้อยระเปียบ กฎหมาย และไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน

4. สังคหพละ (กำลังสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์) เป็นพลังที่เกิดจากการเป็นผู้ให้ ให้ความเกื้อกูล ให้ความสงเคราะห์ ให้ความเมตตา กรุณา ทำให้มีพลังมาก เป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์หรือมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญมากสำหรับนักการเมืองผู้ทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่นๆ ถ้านักการเมืองบกพร่องเรื่องมนุษยสัมพันธ์ก็จะมีคนมาเลือกตนเป็นผู้แทน เมื่อไม่มีใครเลือกตนเป็นผู้แทนเขาก็เป็นนักการเมืองไม่ได้ สังคหพละ (กำลังสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์) นั้น เป็นการปฏิบัติงานด้วยใจรัก มีจิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา กรุณา พรหมวิหาร ให้ความเกื้อกูล ให้ความสงเคราะห์ ให้ความเมตตา กรุณา ทำให้มีพลังมาก เป็นกำลังแห่งการสงเคราะห์หรือมนุษยสัมพันธ์ ฝึกฝนอบรมวางตนให้ควรค่าแก่การนับถือและเอาเป็นเยี่ยงอย่าง แนะนำผู้อื่นให้เข้าใจแจ่มแจ้งในงานหรือเป็นที่ปรึกษาที่ดี มอบหมายหน้าที่การงานให้ตามกำลังความรู้ สติปัญญา ทำงานให้เกิดผลสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมาย

5. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.94 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.98 รองลงมา ได้แก่ ด้านกลุ่ม หรือพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.95 ด้านอิทธิพลของการสื่อสารมวลชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.94 และด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.87 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุมาลี บุญเรือง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย พบว่า ประชาชนมีระดับการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถาบันการกล่อมเกลாதทางการเมือง ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = 0.66) คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X}$ = 3.54, S.D. = 0.69) อิทธิพลของสื่อ ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.64) การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.67) พรรคที่สังกัดของผู้สมัคร ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.66) และนโยบายของพรรคการเมือง ($\bar{X}$ = 3.49, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองส่งผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป

2. การเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลทำให้การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้ง 5 ตัวแปร สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาชาติ ชาติชโย (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการตื่นตัวทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความศรัทธาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านจิตสำนึกในความยุติธรรม ด้านสิทธิเสรีภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2. พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตื่นตัวทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานีโดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

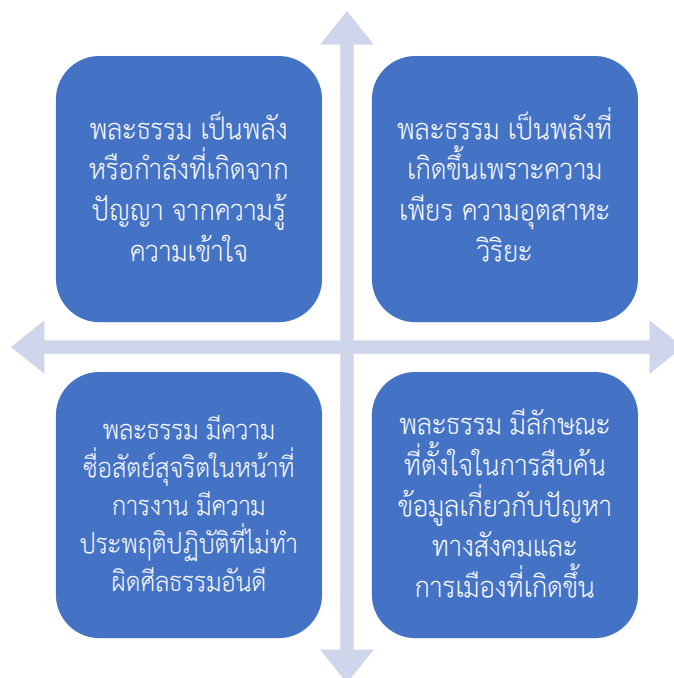
3. การประยุกต์ใช้หลักพลธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

การประยุกต์ใช้หลักพระธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ตามหลักพระ 4 พบว่า ด้านปัญญาพละ เป็นพลังหรือกำลังที่เกิดจากปัญญา จากความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความรู้คือ อำนาจ ความรู้คือพลัง ฉะนั้น ความสามารถในการคิดในการ ทำ ทำให้เกิดพลัง ปัญญาทำให้เกิดพลัง ด้านวิริยพละ เป็นพลังที่เกิดขึ้นเพราะความเพียร เพราะความอดสาหัส วิริยะ มานะ บากบั่น อดทน ของนักการเมืองที่พยายามทำให้เกิดพลังเหล่านั้นขึ้นมา ด้านอนวัชพละ ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน มีความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำผิดศีลธรรมอันดี ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อระเบียบ กฎหมาย และไม่ทำให้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน และด้านสังคหพละ มีลักษณะที่ต้งใจในการสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับสากล เขามักมองเห็นถึง การละเมิดสิทธิมนุษยชน ความไม่เท่าเทียมในสังคม การใช้ความเป็นอำนาจในการกีดกันหรือปกป้อง ผลประโยชน์ของกลุ่มบางกลุ่ม และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและสังคมที่ไม่ยุติธรรม จึงต้องช่วยเหลือและลงมือทำ รู้รับผิชอบ มีความเสียสละเวลาจิตอาสา และสงเคราะห์ผู้อื่นตามกำลังทรัพย์ของตน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาศรีธัญญ อุทวยโร (ปิ่นอำคา) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักพระ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพระ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ด้านภาวะผู้นำตามหลักปัญญาพละ ผู้บริหารควรมีความรู้รอบรู้และมีความสามารถในการบริหาร สถานศึกษาเป็นอย่างดี สามารถที่จะวางแผนและจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามความเหมาะสมมากที่สุด มีความสามารถในการนำหลักพุทธธรรมและทฤษฎีการบริหารแบบตะวันตกมาบูรณาการในการพัฒนา นักเรียน 2) ด้านภาวะผู้นำตามหลักวิริยพละ ผู้บริหารต้องมีความพากเพียร มุ่งมั่น ขยัน อดทน ในการบริหาร สถานศึกษาตามขอบข่ายภาระหน้าที่ทุกประการ มีความอดสาหะในการบริหารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ ทันสมัยตามยุคไทยแลนด์ 4.0 และใช้กลไกของการประกันคุณภาพการศึกษาตามวงจรของ PDCA 4) ด้าน ภาวะผู้นำตามหลักอนวัชพละ ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีอคติ ในการบริหารสถานศึกษา ควร บริหารงานด้านงบประมาณให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ มากที่สุด มีความยุติธรรมในการบริหารงานด้านบุคลากร ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีแก่บุคลากรทุกคนภายใน องค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตรงต่อเวลา พร้อมปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด 4) ด้านภาวะ ผู้นำตามหลักสังคหพละ ผู้บริหารต้องมีความเสียสละ แบ่งปัน ด้วยใจที่โอบอ้อมอารี มีวักที่สุภาพไพเราะ สงเคราะห์บุคลากรทุกคน และปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายให้สมควรแก่ฐานะของตน และยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของพระสุรเดช คมกัธิ์ปญโญ (อินปิ่น) (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อภาวะผู้นำตามหลักพระ 4 ของผู้นำองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าวกะเทียม จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประชาชนมีความคิดเห็นเห็นว่า ผู้นำ อบต.มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านวิริยพละ และด้านสังคหพละ สำหรับด้านปัญญาพละ และด้านอนวัชพละประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนมี ความคิดเห็นโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกันตามรายได้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ ผู้นำไม่ค่อยมี วิสัยทัศน์ ไม่ลงพื้นที่พบปะชาวบ้านเพื่อสอบถามความต้องการและปัญหาของชาวบ้าน, ผู้นำไม่ค่อยเอาใจใส่ ดูแลต่อความเดือดร้อนของชาวบ้านขาดประชุมชนบอย ผู้นำมีความประพฤติไม่เป็นที่น่าศรัทธาพัวพันกับอบายมุข ไม่มีความซื่อสัตย์ ให้การช่วยเหลือไม่เท่าเทียมกัน ข้อเสนอแนะที่ได้คือ ผู้นำ อบต.ควรแสวงหาความรู้ วิทยาการต่าง ๆ รู้จักพัฒนาตนเองให้มีความสามารถอยู่เสมอ, ควรลงพื้นที่ออกพบปะชาวบ้านเพื่อสอบถาม

ความต้องการและทราบปัญหาของชาวบ้าน, ควรทำตนเป็นที่น่าเคารพศรัทธาไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส ให้การช่วยเหลืออย่างเสมอภาคกัน

6. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพละธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

- 1) มีนโยบายสร้างการเรียนรู้เชิงจิตวิทยาให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยาตระหนักถึงการสร้างสังคมประชาธิปไตยที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีศีลธรรมอันดีงาม
- 2) เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรับผิดชอบให้ความรู้ความเข้าใจด้านการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการวางแผนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และควรกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1) ควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในด้านสิทธิหน้าที่รวมถึงอำนาจของการไปใช้สิทธิทางการเมือง และการออกกฎหมายเพื่อลงโทษผู้ไม่ไปใช้สิทธิทางการเมืองของตนให้รุนแรงมากขึ้น และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการออกไปใช้สิทธิทางการเมืองของประชาชน

2) ควรร่วมกันสร้างสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง ที่มองว่าการเห็นต่างทางความคิดเป็นเรื่องปกติในสังคมประชาธิปไตย และไม่จ้องทำลายทำร้ายกันเพียงเพราะความชื่นชอบทางการเมือง วิพากษ์วิจารณ์อย่างสุจริต ปราศจากอคติ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ควรทำการศึกษาวิจัย พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

2) ควรทำการศึกษาวิจัย การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในตำบลสันปาม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

เอกสารอ้างอิง

- กรณีฐ ระงับทุกข์. (2564). *การพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปในกรุงเทพมหานคร*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2556). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย*. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2544). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- พระมหาชาติ ชาติชโย, *การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี*, การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ 29 เมษายน 2564 : 581 - 590.
- พระมหาเรวัต อคคาทโรล, *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ 29 เมษายน 2564 : 570-580.
- พระมหาศรีณญ อุทวยโร (ปันอำคา), (2560). *ภาวะผู้นำตามหลักพละ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*, ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุรเดช คมภีรปัญญา (อินปัน), (2565). *ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำตามหลักพละ ๔ ของผู้อำนวยการบริหารส่วนตำบล อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมบัติ อารังญวงค์. (2565). *การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 17, กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2554). *การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมอธรรม.
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2530). *การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2529*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2546). *การเลือกใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี บุญเรือง. (2564). *การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สันทัด กรณิ. (2566). *จับทวนสวนกระแส: ผู้นำจากล้านนา, โพสต์ทูเดย์*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.posttoday.com>.